

A

8068

III.

**MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA**

FOTO: L.K. 1991.

MAROS MEGYEI

KÖNYVTÁR

MAROSVÁSÁRHELY

TELEKI - BOLYAI RÉSZLEG

RITKA KÖNYVEK

(kiadásra)

Ne CALPH. CVbi adbibit. q̄ petulās filiū in parētē ostēdit: cuius p̄cepta cōtēnit. CNe aut ille. ne p̄ certe po
niē. CDa. m. a. a. uerba sunt amicā: quā magis clitiphonē stimulat q̄ p̄is p̄cepta. CSatagit. ḡtō iūgit. CSata
git. i. anxius est & curiosus suarū rerū. CPudice ductā. quod nos educare dicimus: antiqui educere dixerūt.
CProcax. istās in petēdo. Virg. p̄cibus austris. i. improbis & ip̄ortune stātibz dixit. CProcax. p̄care po
scere est. unde p̄caces meretrices ab assidue poscēdo. & p̄ci uxore poscētes in m̄fimoniū. CReligio. me
tus uel sollicitudo. Terē. in andria. Dignus cū tua religione ac odio. ide dies religiosi ifames uel ifausti dicit
quos ex cōtraria cā pp̄ hoīs diritatē reliquā.

GVIDO. qui ostēdit mihi suam sentē
tiam. i. id qd̄ sentit per aliū. i. per exēplū alte
rius. Perii. i. p̄ditus sum p̄ nimia eius im
portunitate & molestia. Is pater ubi. i. postq̄
adbibit. i. bibit: nihil plus significat nisi aliq̄
tenus augeat p̄positio. pauloplus. i. paulo
largius a quo: & ubi narrat sua facinora. i.
sua p̄clara facta. per ironiā dicit nūc. i. aliqua
do ait mihi facito piculū ex aliis. i. delige ti
bi qui imiteris exēpla ex aliis: euenis: quod
periculū sit tibi ex usu. i. utile ut prius dictū
est. Ne. i. ut: ille p̄ est astutus. i. cautus. q. d.
minime. haud. i. non scit quā fabulā. f. quas
nugas (nā fabulā loco habeo eius sermo
nem) narrat mihi nūc furdo. i. non attēdēti
dicta meā amicā magis stimulant. i. sollici
tāt me. Deinde subiūgit uerba amicā semp
petētis. Da mihi munuscula. f. hoc uel illud.
affer mihi aliqd̄ noui. Cui. f. amicā ita petē
ti nihil hēo nescio qd̄ r̄ndēā. i. debēā r̄ndere
neq̄ q̄q̄ est miserior me. Nā hic clinia & s̄.
i. quis satagit. suarū rerū. i. anxius & curiosus
est earū faciēdarū: atq̄ hēt amicā. f. educatā. i.
educatā (nā qd̄ nos educare dicimus anti
qui educere dicebāt) b̄n. i. honeste & pud
ce. i. caste & p̄be. & hēt eā ignarā. i. nesciam
artis meretriciā. i. astutiā seu uerutiā mere
triciū. meā amica est potēs. i. uel robusta uel
opulēta. p̄cax. i. assidue petens. Procax enim
ut Pōpeius inqt̄ signat poscere. Inde proca
ces meretrices dictā sunt ab assidue poscēdo. Inde p̄ci dicunt uxore in m̄fimoniū poscētes. Itaq̄ p̄cax. i.
petax dispoliatrix. magnifica. i. magnifice instructa sup̄ lectili magnifice induta magnifice epulans & lauta
quārēs cōiuiua quā oīa magnū auri p̄odus poscūt. sumptuosa. i. auida. sumptus. i. multa impendēs & p̄pte
rea multa petēs. nobilis. i. insignis in malā partē. i. multis nota: q̄ uidelicet frequētes hēt amatores. tū. i. deir
de. recte est. i. placet ei & p̄bat qd̄ dem ei. i. faciā ei munera. Nā religio. i. metus & sollicitudo est dicere nihil
eē mihi. i. me nihil hēre qd̄ dem ei. Religio enim iterdū capis pro metu: ut alibi in andria. Dignus cū tua re
ligione es odio nodū in scirpo q̄ris. religione inqt̄. i. metu & sollicitudine ut ait No. Nō pridē. i. nō nup̄ ne
q̄ paruo ante tpe iueni hoc mali. i. nactus sum hoc malū. & irretitus in eo. f. in ifano eius p̄caxis meretricis
amore. etiā neq̄ dū. i. & etiā nō dū. i. non adhuc p̄ meus scit me isto malo laborare. ASCEN.

Nūc. i. aliq̄

Satagere
Eductus

Procax
Procax
Proci

Nobilis
Recte esse
Religio

Neq̄ dum

Religio

Pridem &
perdudum

Aliū ostēdit suā sn̄am: perii: is mihi ubi adbibit
Plus paulo sua quā narrat facinora: nūc ait piculū ex
Aliis facito: tibi qd̄ ex usu fiet. astutus: ne ille haud
Scit q̄ mihi nūc furdo narrat fabulā: magis nunc
Meā amicā dicta stimulant: da mihi atq̄ affer mihi
Cui qd̄ r̄ndēā: nihil hēo: neq̄ me q̄sq̄ est miserior.
Nā hic clinia & suis quoq̄ suarū rerū satagit: attamen
Hēt bene & pudice educatā: & ignarā artis meretriciā
Mea est potēs: procax: magnifica: sumptuosa:
Nobilis: tūc qd̄ dem ei recte est: nā nihil esse mihi
Religio est dicere: hoc ego mali non pridem iueni:
Neq̄ etiam dum scit pater.

Clinia, Clitipho.

Ropterea q̄ in textu habet sua qui narrat facinora. sic intelligo. is pater qui ubi adbibit pauloplus
q̄ æquū sup̄. est. narrat mihi sua facinora. i. facta iuuetā quā saepe detestāda sunt. nūc. i. dū senex & so
brius est ait & c. q. d. inepte sobriū alterius crimina dānare: qui sua ebrius profitef̄ iactabūdas. Illud
uero in fine. Tum quod dem ei & c. sic accipiēdum puto. Tum. i. deinde illud qd̄ dem. i. donē uel donare
possim. ei. i. bacchidi est recte pro eo quod est nihil. Quia enim ex uerbis oīa seruabāt: uerebant̄ dicere si
bi nihil esse aut se a nullo peti. Ideo q̄ quārēti patrifamilias. quis me uult: respondebat bona fortuna pater.
pro eo quod est nullus & quārēti quid tibi est respōdebat ut a p̄philo in ecyra. recte mater: pro eo qd̄ est
nihil. Sic hoc loco: tum qd̄ dem ei est recte pro eo qd̄ est nihil. q. d. nihil est mihi. i. nihil habeo qd̄ dem ei
sed religio est. i. metus & timor (dicit enim religio a religādo eo qd̄ mentem metu quodā ac obseruandi
studio ligat) dicere nihil esse mihi. i. qd̄ nihil habeam. Item illud quod sequit̄ hoc ego mali non pridē & c.
Quia Valē. dicit plusculū tēporis per pridem q̄ per dudum significari bene quadraret si dixeris. Non pridē
idef̄ non multo tempore: quod patet quia addit: neq̄ etiam dum. scit pater & c.

I mihi. f. re. d. a. e. Hic mira amātis sollicitudo exprimit̄ cui expectāti hora dies annus uidet̄. CSi mi
hi. f. amor res est suspitiōis plena. Torquet̄ igit̄ clinia mora & dilatiōe amicā antiphila. CVenisset.
mulier & seruus. CSed. u. ne. m. b̄n amātis exprimit̄ affēctū. qui semp̄ oīa in deterius suspicat̄. C Ve
reor dicit qui r̄onabiliter terref. formido qui sine rōne. CMihi. a. ex. augeri d̄f̄ aius: q̄n multa cōcurrūt. qui
bus flectit̄ in eā ptē in qua icliat̄. COccasio. l. a. hāc loca ex arte rhetorica etiā ad maioris rei cōfirmationē
ualerēt. COccasio. l. a. m. argumta deducunt̄ aut a rebus aut a p̄sonis. hāc enī causa t̄ps locus occasio ist̄m
modus & cetera res: sunt accidētia: a p̄sōis
deducunt̄ hoc mō. Nā similes parētibz aut
maioribus suis filii plarūq̄ credunt̄. Et nō
nunq̄ ad honeste turpiterq̄ uiuēdū. Simili
ter a natiōe quoq̄ p̄ria sexu aetate educatiōe
& disciplina sumunt̄. CMf̄ sub ip̄io cuius est
mala. Iuena. Scilicet expectas ut tradat̄ m̄f
honestos. Aut alios mores q̄ quos hēt uile
porro Filiolā turpi uetulā p̄ducere turpē.
CHei. m. mihi. hei dtō iūgit̄. ut Virgili? Hei Heu hei
mihi q̄lis erat. heu uero actō. ut alibi Terēti Virgilius
us. Heu me misere. CMihi aius. p. m. sic fie
ri cōsueuit ut quoties aliqd̄ expectamus ea
occurrat potius quā mētē n̄fam ad cogitā
dū aliqd̄ mali trahāt. CQuādo istuc erit. nō
pōt credere ex nimia suspitiōe uētūrā ami
cā. CNō cogitas hinc lōgule eē. clitipho re
mouet suspitiōnē ex aīo clinia: & locor̄ i
teruallo & ex cultu mulierū: quā maiorē tē
poris ptē in se ornādo cōterūt. C Clitipho
timeo. uide nulla te arceri posse suspitiōnē
ex p̄ctore amantis. CEccū. d. cū. f. diciticos:
& cū gestu nimia lētitia p̄nūciandū est.

Augeri aius

I mihi secūda res de amore meo eēt iādudum
Scio uenissent. sed uereor ne mulier me abūte
Hic corrupta fiet: cōcurrūt multā opinionēs.
Quā mihi aīum exaugeāt: occasio: locus: aetas: mater
Sub impio cuius est mala: cui nihil iam prāter p̄ciū
Dulce est. Clit. clinia. Cli. hei misero mihi. Clit. etiam
Cauē ne uideat forte hic te a patre aliq̄s exiens.
Cli. faciā. sed nescio quid p̄fecto mihi aīus p̄lagit
Mali. Clit. p̄gin istuc prius diiudicare q̄ scias qd̄ ueri
Siet: Cli. si nihil mali eēt: iā hic adesset. Clit. iam
Aderit. Cli. quādo istuc erit. Clit. nō cogitas hinc
Lōgule esse: & nostin mores mulierū: dū molliuntur
Dum comuntur: annus est. Cli. o clitipho timeo.
Clit. respira. eccū dromonē cū syro una adfunt tibi.

Syrus. Dromo serui, Clitipho, Clinia.

rūt. i. simul in mentem ueniunt quā exangeant mihi animū ad credendū eam fuisse corruptam. Subdit ea
quā exangent animū ad id credēdum. uidelicet occasio. i. opportunitas ut corrupatur: quia formosa &
multis forte iuuenibus placens ac nota. locus: quia scilicet est in eo loco ubi alia sunt petulātes. & ideo cō
tagione facili lapsu est. aetas: quia iuuenilis & flore iuuentā nitens quā plarūq̄ lubrica est. mala. i. impro
ba mater sub imperio. i. sub potestate cuius est (hāc omnia exangent animum ad credendum eam esse hic
corruptam) cui. f. matri sub cuius est imperio nihil est dulce. i. carum suauē placens. prāter p̄cium. i. prāter
pecunias & mercedem. Clit. o clinia uocat eum ut attendat quod dicere cupit. Cli. hei mihi misero. i. sen
tio me miserum. & illud dictum interiectionis uim obtinet. Clit. etiam cauē ne aliquis exiens a patre: ubi
inepte dici solet de penes patrē. uideat te forte hic. Cli. faciā. i. cauebo. sed p̄fecto. i. certe animus p̄lagit. i. p̄
p̄nūciat p̄dicit p̄sentit p̄diuinat mihi nescio quid mali. Clit. p̄gin. i. conaris ne aut niteris seu p̄sequeris di
iudicare istud prius q̄ scias quid ueri sit in eo. Cli. si nihil mali esset iam antiphila. adesset. i. p̄ns esset hic. Clit.
iam. i. mox. statim aderit. i. p̄ns erit hic. Cli. quādo istud erit qd̄ aderit. Clit. nō cogitas eā abesse. i. remotā eē
longius. i. multū longe. hinc. i. ex hoc loco. & nostin. i. cognoscis mores. i. modos mulierum. dum. i. quā
diu. molliuntur. i. lenes seu molles cute efficiuntur siue dum fucantur. & dum: id est quādiu comuntur:
id est p̄ctūtur. annus est: id est annum unum cōterunt integrū in lenienda seu mollienda cute sua & in p̄
ctendis capillis. Cli. o clitipho timeo. Clit. respira. i. resume uires recrea te cessa a timore animum reuoca:
seu resume collige te ad te redi resurge a metu. eccū. i. ecce hic prope dromonem una cum syro. ip̄i ser
ui adfunt. i. appropinquant. i. prope sunt tibi.

GVI.

Prælagere

Respirare

Secūsus actus

Ne CALPH. CVbi adbibit. q̄ petulās filius in parētē ostēdit: cuius p̄cepta cōtēnit. C Ne autille. ne p̄ certe ponit. C Da. m. a. a. uerba sunt amicā: quā magis clitiphonē stimulat q̄ p̄ris p̄cepta. C Satagit. gto iugif. C Satagit. i. anxius est & curiosus suarū rerū. C Pudice ductā. quod nos educare dicimus: antiqui educere dixerūt. C Procax. istās in petēdo. Virg. p̄cibus austris. i. improbis & ip̄ortune flātibus dixit. C Procax. p̄care poscere est. unde p̄caces meretrices ab assidue poscēdo. & p̄ci uxore poscētes in m̄rimoniū. C Religio. metus uel sollicitudo. Terē. in andria. Dignus cū tua religione ac odio. ide dies religiosi ifames uel ifausti dicti quos ex cōtraria cā pp̄ hoīs diritatē reliquā.

GVIDO. qui ostēdit mihi suam sententiā. i. id qd̄ sentit per aliū. i. per exēplū alterius. Perii. i. p̄ditus sum p̄a nimia eius importunitate & molestia. Is pater ubi. i. postq̄ adbibit. i. bibit: nihil plus significat nisi aliq̄ tenus augeat p̄positio. pauloplus. i. paulo largius æquo: & ubi narrat sua facinora. i.

Nūc. i. aliq̄ sua p̄clara facta. per ironiā dicit nūc. i. aliquādo ait mihi facito piculū ex aliis. i. delige tibi qui imiteris exēpla ex aliōz euētis: quod periculū sit tibi ex usu. i. utile ut prius dictū est. Ne. i. utq̄ ille p̄r est astutus. i. cautus. q. d. minime. haud. i. non scit quā fabulā. f. quas nugas (nā fabulæ loco habeo eius sermonem) narrat mihi nūc surdo. i. non attēdēti dicta meā amicā magis stimulant. i. sollicitāt me. Deinde subiūgit uerba amicā semp̄ petētis. Da mihi munuscula. f. hoc uel illud. affer mihi aliqd̄ noui. Cui. f. amicā ita petētū nihil hēo nescio qd̄ r̄ndēā. i. debeat r̄ndere neq̄ q̄sq̄ est inferior me. Nā hic clinia & si. i. q̄uis satagit. suarū rerū. i. anxius & curiosus est earū faciēdarū: att̄n hēt amicā. f. educatā. i. educatā (nā qd̄ nos educare dicimus antiqui educere dicebāt) bñ. i. honeste & pudice. i. caste & p̄be. & hēt eā ignarā. i. nesciam artis meretriciā. i. astutiā seu uersutiā meretricū. mea amica est potēs. i. uel robusta uel opulēta. p̄cax. i. assidue petens. Procax enī ut Pōp̄eius inqt̄ signat poscere. Inde procaces meretrices dictæ sunt ab assidue poscēdo. Inde p̄ci dicunt̄ uxore in m̄rimoniū poscētes. Itaq̄ p̄cax. i. petax dispoliatrix. magnifica. i. magnifice instructa sup̄ellectili magnifice induta magnifice epulans & laura quærēs cōuiuia quæ oīa magnū auri p̄odus poscūt. sumptuosa. i. auida. sumptus. i. multa impendēs & p̄pterea multa petēs. nobilis. i. insignis in malā partē. i. multis nota: q̄ uidelicet frequētes hēt amatores. tū. i. deū de. recte est. i. placet ei & p̄bat q̄ dem ei. i. faciā ei munera. Nā religio. i. metus & sollicitudo est dicere nihil eē mihi. i. me nihil hēre qd̄ dem ei. Religio enī interdū capiē pro metu: ut alibi in andria. Dignus cū tua religione es odio nodū in scirpo q̄ris. religione inqt̄. i. metu & sollicitudine ut ait No. Nō pridē. i. nō nup̄ne q̄ paruo ante tpe iueni hoc mali. i. nactus sum hoc malū. & irretitus in eo. f. in ifano eius p̄caxis meretricis amore. etiā neq̄ dū. i. & etiā nōdū. i. non adhuc p̄r meus scit me isto malo laborare. ASCEN.

Satagere
Eductus

Procax
Procax
Proci

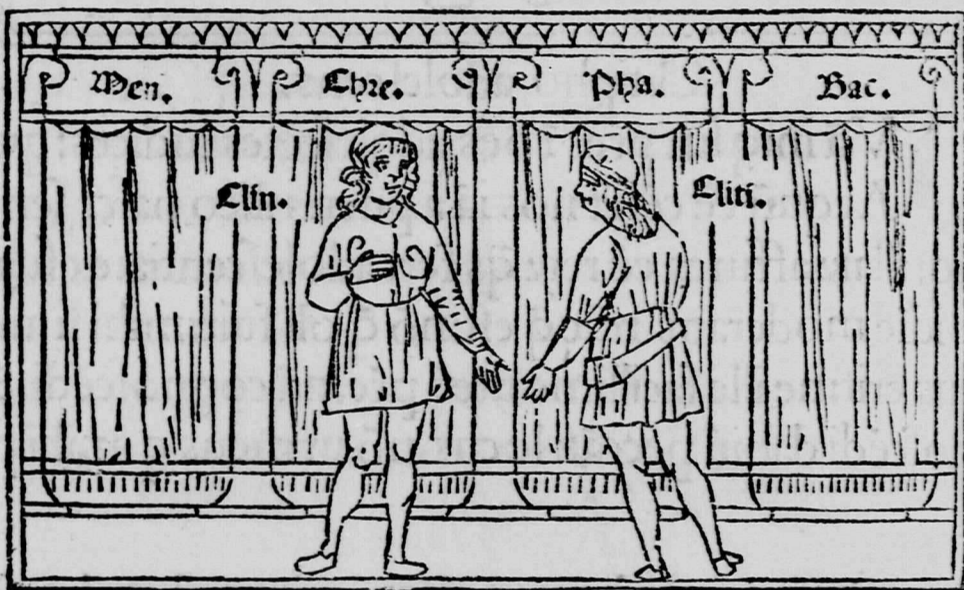
Nobilis
Recte esse
Religio

Neq̄ dum

Religio

Pridem &
perdudum

Aliū ostēdit suā sn̄iam: perii: is mihi ubi adbibit Plus paulo sua quæ narrat facinora: nūc ait piculū ex Aliis facito: tibi qd̄ ex usu fiet. astutus: ne ille haud Scit q̄ mihi nūc surdo narrat fabulā: magis nunc Meā amicā dicta stimulant: da mihi atq̄ affer mihi Cui qd̄ r̄ndēā: nihil hēo: neq̄ me q̄sq̄ est inferior. Nā hic clinia & si is quoq̄ suarū rerū satagit: attamen Hēt bene & pudice educatā: & ignarā artis meretriciā Mea est potēs: procax: magnifica: sumptuosa: Nobilis: tūc qd̄ dem ei recte est: nā nihil esse mihi Religio est dicere: hoc ego mali non pridem iueni: Neq̄ etiam dum scit pater.

Clinia, Clitipho.

Propterea q̄ in textu habet sua qui narrat facinora. sic intelligo. is pater qui ubi adbibit pauloplus q̄ æquū sup̄. est. narrat mihi sua facinora. i. facta iuuetā quæ s̄ape detestāda sunt. nūc. i. dū senex & sobrius est ait & c. q. d. inepte sobriū alterius crimina dānare: qui sua ebrius profitef iactabūsus. Illud uero in fine. Tum quod dem ei & c. sic accipiēdum puto. Tum. i. deinde illud qd̄ dem. i. donē uel donare possim. ei. i. bacchidi est recte pro eo quod est nihil. Quia enim ex uerbis oīa seruabāt: uerebant̄ dicere si bi nihil esse aut se a nullo peti. Ideoq̄ quærēti patrifamilias. quis me uult? respondebat bona fortuna pater. pro eo quod est nullus & quærēti quid tibi est respōdebat ut a p̄philo in ecyra. recte mater: pro eo qd̄ est nihil. Sic hoc loco: tum qd̄ dem ei est recte pro eo qd̄ est nihil. q. d. nihil est mihi. i. nihil habeo qd̄ dem ei sed religio est. i. metus & timor (dicif enim religio a religādo eo q̄ mentem metu quodā ac obseruandi studio ligat) dicere nihil esse mihi. i. q̄ nihil habeam. Item illud quod sequif hoc ego mali non pridē & c. Quia Valē. dicit plusculū tēporis per pridem q̄ per dudum significari bene quadraret si dixeris. Non pridē id est non multo tempore: quod patet quia addit: neq̄ etiam dum scit pater & c.

Secūsus actus

Ne CALPH. Vbi adbibit. q̄ petulās filius in parētē ostēdit: cuius p̄cepta cōtēnit. **C** Ne autille. ne p̄ certe po
niē. **C** Da. m. a. a. uerba sunt amicā: quā magis clitiphonē stimulat q̄ p̄ris p̄cepta. **C** Satagit. gto iūgit. **C** Sata
git. i. anxius est & curiosus suarū rerū. **C** Pudice ductā. quod nos educare dicimus: antiqui educere dixerūt.
C Procax. istās in petēdo. Virg. p̄cacibus austris. i. improbis & ip̄ortune flātibus dixit. **C** Procax. p̄care po
scere est. unde p̄caces meretrices ab assidue poscēdo. & p̄ci uxore poscētes in m̄rimoniū. **C** Religio. me
tus uel sollicitudo. Terē. in andria. Dignus cū tua religione ac odio. ide dies religiosi ifames uel ifausti dicti
quos ex cōtraria cā pp̄ hoīs diritatē reliquā.

GVIDO. qui ostēdit mihi suam sentē
tiam. i. id qd̄ sentit per aliū. i. per exēplū alte
rius. Perii. i. p̄ditus sum p̄ nimia eius im
portunitate & molestia. Is pater ubi. i. postq̄
adbibit. i. bibit: nihil plus significat nisi aliq̄
tenus augeat p̄positio. pauloplus. i. paulo
largius æquo: & ubi narrat sua facinora. i.

Nūc. i. aliqñ sua p̄clara facta. per ironiā dicit nūc. i. aliquā
do ait mihi facito piculū ex aliis. i. delige ti
bi qui imiteris exēpla ex aliōz euētis: quod
periculū sit tibi ex usu. i. utile ut prius dictū
est. Ne. i. utq̄ ille p̄r est astutus. i. cautus. q. d.
minime. haud. i. non scit quā fabulā. f. quas
nugas (nā fabulā loco habeo eius sermo
nem) narrat mihi nūc surdo. i. non attēdēti
dicta meā amicā magis stimulant. i. sollici
tāt me. Deinde subiūgit uerba amicā semp̄
petētis. Da mihi munuscula. f. hoc uel illud.
affer mihi aliqd̄ noui. Cui. f. amicā ita petē
ti nihil hēo nescio qd̄ r̄ndēā. i. debeat r̄ndere
neq̄ q̄s̄ est inferior me. Nā hic clinia & si.
i. quis fatagit. suarū rerū. i. anxius & curiosus
est earū faciēdarū: attñ hēt amicā. f. educatā. i.
educatā (nā qd̄ nos educare dicimus anti
qui educere dicebāt) bñ. i. honeste & pudī
ce. i. caste & p̄be. & hēt eā ignarā. i. nesciam
artis meretriciā. i. astutiā seu uersutiā mere
tricū. mea amica est potēs. i. uel robusta uel
opulēta. p̄cax. i. assidue petens. Procax enī
ut Pōpeius inqt̄ signat poscere. Inde proca
ces meretrices dictæ sunt ab assidue poscēdo. Inde p̄ci dicunt̄ uxore in m̄rimoniū poscētes. Itaq̄ p̄cax. i.
petax dispoliatrix. magnifica. i. magnifice instructa sup̄ellectili magnifice induta magnifice epulans & lauta
quarēs cōuiuia quæ oīa magnū auri p̄odus poscūt. sumptuosa. i. auida. sumptus. i. multa impendēs & p̄pte
rea multa petēs. nobilis. i. insignis in malā partē. i. multis nota: q̄ uidelicet frequētes hēt amatores. tū. i. de
de. recte est. i. placet ei & p̄bat q̄ dem ei. i. faciā ei munera. Nā religio. i. metus & sollicitudo est dicere nihil
eē mihi. i. me nihil hēre qd̄ dem ei. Religio enim iterdū capiē pro metu: ut alibi in andria. Dignus cū tua re
ligione es odio nodū in scirpo q̄ris. religione inqt̄. i. metu & sollicitudine ut ait No. Nō pridē. i. nō nup̄ ne
q̄ paruo ante tpe iueni hoc mali. i. nactus sum hoc malū. & irretitus in eo. f. in ifano eius p̄caxis meretricis
amore. etiā neq̄ dū. i. & etiā nōdū. i. non adhuc p̄r meus scit me isto malo laborare. **ASCEN.**

Satagere
Eductus

Procax
Procax
Proci

Nobilis
Recte esse
Religio

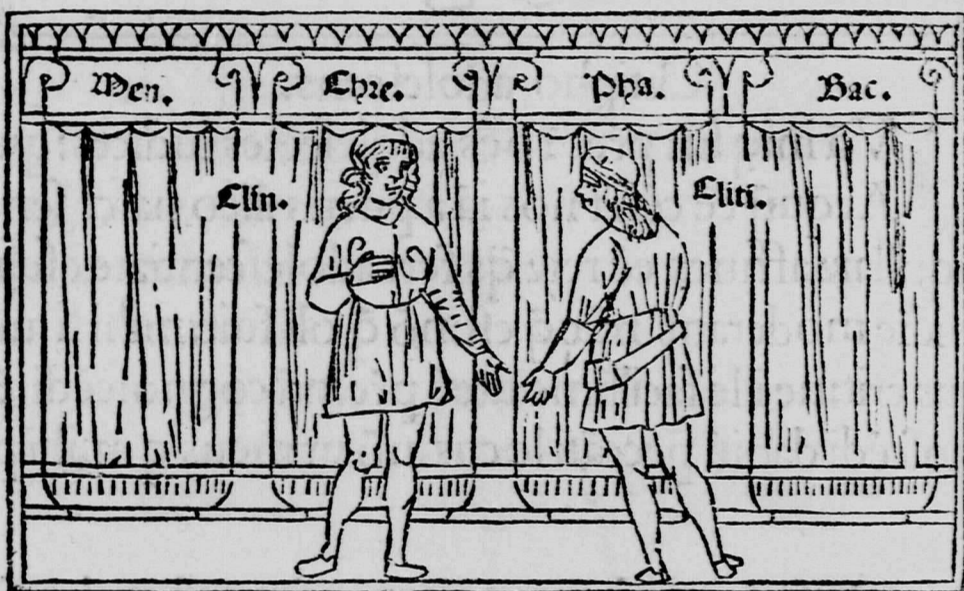
Neq̄ dum

Religio

Pridem &
perdudum

Propterea q̄ in textu habet sua qui narrat facinora. sic intelligo. is pater qui ubi adbibit pauloplus
q̄ æquū sup̄. est. narrat mihi sua facinora. i. facta iuuetā quæ s̄ape detestāda sunt. nūc. i. dū senex & so
brius est ait & c. q. d. inepte sobriū alterius crimina dānare: qui sua ebrius profitef iactabūsus. Illud
uero in fine. Tum quod dem ei & c. sic accipiēdum puto. Tum. i. deinde illud qd̄ dem. i. donē uel donare
possim. ei. i. bacchidi est recte pro eo quod est nihil. Quia enim ex uerbis oīa seruabāt: uerebant̄ dicere si
bi nihil esse aut se a nullo peti. Ideoq̄ quarētī patrifamilias. quis me uult̄ respondebat̄ bona fortuna pater.
pro eo quod est nullus & quarētī quid tibi est respōdebat̄ ut a p̄philo in ecyra. recte mater: pro eo qd̄ est
nihil. Sic hoc loco: tum qd̄ dem ei est recte pro eo qd̄ est nihil. q. d. nihil est mihi. i. nihil habeo qd̄ dem ei
sed religio est. i. metus & timor (dicit enim religio a religādo eo q̄ mentem metu quodā ac obseruandi
studio ligat) dicere nihil esse mihi. i. q̄ nihil habeam. Item illud quod sequit̄ hoc ego mali non pridē & c.
Quia Valē. dicit plusculū tēporis per pridem q̄ per dudum significari bene quadraret si dixeris. Non pridē
idest non multo tempore: quod patet quia addit: neq̄ etiam dum scit pater & c.

Aliū ostēdit suā snām: perii: is mihi ubi adbibit
Plus paulo sua quæ narrat facinora: nūc ait piculū ex
Aliis facito: tibi qd̄ ex usu fiet. astutus: ne ille haud
Scit q̄ mihi nūc surdo narrat fabulā: magis nunc
Meā amicā dicta stimulant: da mihi atq̄ affer mihi
Cui qd̄ r̄ndēā: nihil hēo: neq̄ me q̄s̄ est inferior.
Nā hic clinia & siis quoq̄ suarū rerū fatagit: attamen
Hēt bene & pudice educatā: & ignarā artis meretriciā
Mea est potēs: procax: magnifica: sumptuosa:
Nobilis: tūc qd̄ dem ei recte est: nā nihil esse mihi
Religio est dicere: hoc ego mali non pridem iueni:
Neq̄ etiam dum scit pater.

Clinia, Clitipho.

I mihi. s. re. d. a. e. Hic mira amatis sollicitudo exprimitur cui expectati: hora dies annus uideat. **C** Si mihi. s. amor res est suspitionis plena. Torquet igitur clinia mora & dilatioe amicae antiphilae. **C** Venisset. mulier & seruus. **C** Sed. u. ne. m. bñ amatis exprimit affectu. qui semp oia in deterius suspicaf. **C** Ve reor dicit qui ronabiliter terref. formido qui sine rone. **C** Mihi. a. ex. augeri dr aius: qñ multa cõcurrut. qui bus flectit in eã ptẽ in qua icliat. **C** Occasio. l. x. hæc loca ex arte rhetorica etiã ad maioris rei cõfirmationẽ ualeret. **C** Occasio. l. x. m. argumta deducunt aut a rebus aut a psonis. hæc eni causa tps locus occasio istm

CAL. 5

Augeri aius

I mihi secunda res de amore meo eent iadudum Scio uenissent. sed uereor ne mulier me abnte Hic corrupta fiet; cõcurrut multæ opinionones. Quæ mihi aium exaugeat; occasio: locus: ætas: mater Sub impio cuius est mala; cui nihil iam præter pciũ Dulce est. Clit. clinia. Cli. hei misero mihi. Clit. etiam Caue ne uideat forte hic te a patre aliq̃s exiens. Cli. faciã. sed nescio quid pfecto mihi aius pflagit Mali. Clit. pgin istuc prius diiudicare q̃ scias qd ueri Siet; Cli. si nihil mali eent; iã hic adesset. Clit. iam Aderit. Cli. quãdo istuc erit. Clit. nõ cogitas hinc Lõgule esse; & nostin mores mulierũ? dũ molliuntur Dum comuntur; annus est. Cli. o clitipho timeo. Clit. respira. eccũ dromonẽ cũ syro una adsunt tibi.

modus & cætera re; sunt accidẽtia: a psois deducunt hoc mō. Nã similes parẽtib⁹ aut maioribus suis filii plærũq̃ credunt. Et nõ nunq̃ ad honeste turpiterq̃ uiuẽdũ. Similiter a natiõẽ quoq̃ p̃ia sexu ætate educatiõẽ & disciplia sumunt. **C** Mf sub ipio cuius est mala. Iuena. Scilicet expectas ut tradat mf honestos. Aut alios mores q̃ qnos hẽt utile porro Filiolã turpi uetula; p̃ducere turpẽ. **C** Hei. m. mihi. hei dtõ iugif. ut Virgili⁹. Hei mihi qlis erat. heu uero actõ. ut alibi Terenti⁹ us. Heu me miserq̃. **C** Mihi aius. p. m. sic si/ri cõsueuit ut quotiẽs aliqd expectamus ea occurrat potius quã mẽtẽ nrã ad cogitã dũ aliqd mali trahãt. **C** Quãdo istuc erit. nõ põt credere ex nimia suspitiõẽ ueturã ami/ cã. **C** Nõ cogitas hinc lõgule eẽ. clitipho re mouet suspitionẽ ex aio clinia: & loco; i/teruallo & ex cultu mulierq̃: quã maiorẽ tẽ poris ptẽ in se ornãdo cõterut. **C** Clitipho timeo. uide nulla re arceri posse suspitionẽ expectore amantis. **C** Eccũ. d. cũ. f. dicticos: & cũ gestu nimia lætitiã pnũciandũ est.

GVI.

Syrus, Dromo serui, Clitipho, Clinia.

I mihi & c. Hic mira amatis sollicitudo exprimitur cui expectati hora dies annus uideat. Clit. si secunda res. i. p/ sperẽ succedẽtes eent mihi de amore meo. i. quãtũ ad amorẽ spectat. Iãdudũ. i. paulo añ uel cape pro iãpridẽ uenisset. s. antiphila & serui qui eã accersuerut. seio. i. non dubito q̃ iã uenissent. sed uereor ne mulier. s. anti/ phila corrupta sit. i. ne pecuniã largitione ad aliũ diuerterit: hic. i. in hoc loco. me abñ te. i. q̃diu fui abñs. multe opinionones concur

rũt. i. simul in mentem ueniunt quã exangeant mihi animũ ad credẽdũ eã fuisse corruptam. Subdit ea quã exangent animũ ad id credẽdum. uidelicet occasio. i. oportunitas ut corrupatur: quia formosa & multis forte iuuenibus placens ac nota. locus: quia scilicet est in eo loco ubi alia sunt petulãtes. & ideo cõ tagione facilis lapsu est. ætas: quia iuuenilis & flore iuuentã nitens quã plærũq̃ lubrica est. mala. i. impro/ ba mater sub imperio. i. sub potestate cuius est (hãc omnia exangent animum ad credẽdum eã esse hic corruptam) cui. i. matri sub cuius est imperio nihil est dulce. i. carum suaue placens. præter p̃cium. i. præter pecunias & mercedem. Clit. o clinia uocat eum ut attendat quod dicere cupit. Cli. hei mihi misero. i. sen/ tio me miserum. & illud dictum interiectionis uim obtinet. Clit. etiam caue ne aliquis exiens a patre: ubi inepte dici solet de penes patrẽ. uideat te forte hic. Cli. faciã. i. cauebo. sed pfecto. i. certe animus pflagit. i. pnũciat p̃dicit p̃sentit p̃diuinat mihi nescio quid mali. Clit. pgin. i. conaris ne aut niteris seu psequeris di iudicare istud prius q̃ scias quid ueri sit in eo. Cli. si nihil mali esset iam antiphila. adesset. i. p̃ns esset hic. Clit. iam. i. mox. statim aderit. i. p̃ns erit hic. Cli. quãdo istud erit q̃ aderit. Clit. nõ cogitas eã abesse. i. remotã eẽ longi us. i. multũ longe. hinc. i. ex hoc loco. & nostin. i. cognoscis mores. i. modos mulierum. dum. i. quã/ diu. molliuntur. i. lenes seu molles cute efficiuntur siue dum fucantur. & dum: id est quandiu comuntur: id est p̃ctũtur. annus est: id est annum unum cõterunt integrũ in leniẽda seu molliẽda cute sua & in pe/ ctendis capillis. Cli. o clitipho timeo. Clit. respira. i. resume uires recrea te cessa a timore animum reuoca: seu resume collige te ad te redi resurge a metu. eccum. i. ecce hic prope dromonem una cum syro. ipi ser ui adsunt. i. appropinquant. i. prope sunt tibi.

Prælagere

Respirare

FRANCISCI
BACONI

Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S. Albani,
Summi Angliæ Cancellarii,

OPERA OMNIA,

Qua extant:

PHILOSOPHICA, MORALIA,
POLITICA, HISTORICA.

*Tractatus nempe de Dignitate & Augmentis Scien-
tiarum.*

*Novum Organum Scientiarum, cum Parasceve ad
Historiam Naturalem & Experimentalem.*

Historia Ventorum.

Historia Vita & Mortis.

Scripta de Naturali & Universali Philosophia.

Sylva Sylvarum, sive Historia Naturalis.

Nova Atlantis.

*Historia Regni Henrici VIII. Regis Angliæ: Opus
verè Politicum.*

Sermones fideles, sive Interiora Rerum.

Tractatus de Sapientia Veterum.

Dialogus de Bello Sacro.

*Opus Illustre in felicem memoriam Elisabethæ
Reginæ.*

Imago Civilis Iulij Cæsaris.

Imago Civilis Augusti Cæsaris.

IN QUIBUS COMPLURES ALII TRACTATUS, QUOS BREVITATIS CAUSA
prætermittere visum est, comprehensi sunt.

HACTENUS NUNQUAM CONJUNCTIM EDITA,

Jam vero

SUMMO STUDIO COLLECTA, UNO VOLUMINE COMPREHENSA,
& ab innumeris Mendis repurgata:

Cum Indice Rerum ac Verborum Universali absolutissimo.

HIS PRÆFIXA EST

AUCTORIS VITA.

FRANCOFURTI AD MOENUM,
Impensis JOANNIS BAPTISTÆ SCHONWETTERI,
Typis MATTHÆI KEMPFERI.

ANNO M DC LXV.

Francisc^o Bacon^o Baro de Verulam:
Vice-Comes^{us} S^{en} Albani, Summ^{us} Angliæ Cancel
larius. Mortuus 9 Aprilis, Anno Dñi. 1626.
Annoq^{ue} Aetat 66.

B
Baronis

OP
P

Tra^{ctatus} nempe
tiarum.
Novum Organum
Historiam
Historia Ventorum
Historia Vita &
Scripta de Naturali
Sylva Sylvarum,
Nova Atlantis.

IN QUIB

HA

SUMMO

Impens

62.011. 11.068.

Francisc^o Bacon^o Baro de Verulam:
 Vice-Comes S^{en} Albani, Summ^o Angliæ Cancellarius, mortuus 9 Aprilis, Anno Dni. 1626.
 Annoq; Aetat 66.

FRANCISCI BACONI

Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S. Albani,
 Summi Angliæ Cancellarii,

OPERA OMNIA,

Quæ extant:
 PHILOSOPHICA, MORALIA,
 POLITICA, HISTORICA.

<i>Tractatus nempe de Dignitate & Augmentis Scientiarum.</i> <i>Novum Organum Scientiarum, cum Parasceve ad Historiam Naturalem & Experimentalem.</i> <i>Historia Ventorum.</i> <i>Historia Vitæ & Mortis.</i> <i>Scripta de Naturali & Universali Philosophia.</i> <i>Sylva Sylvarum, sive Historia Naturalis.</i> <i>Nova Atlantis.</i>	<i>Historia Regni Henrici 8^{ti}. Regis Angliæ: Opus verè Politicum.</i> <i>Sermones fideles, sive Interiora Rerum.</i> <i>Tractatus de Sapientia Veterum.</i> <i>Dialogus de Bello Sacro.</i> <i>Opus Illustre in felicem memoriam Elisabethæ Regine.</i> <i>Imago Civilis Iulij Cesaris.</i> <i>Imago Civilis Augusti Cesaris.</i>

IN QUIBUS COMPLURES ALII TRACTATUS, QUOS BREVITATIS CAUSA prætermittere visum est, comprehensi sunt.

HACTENUS NUNQUAM CONJUNCTIM EDITA,

Jam vero

SUMMO STUDIO COLLECTA, UNO VOLUMINE COMPREHENSA,

& ab innumeris Mendis repurgata:

Cum Indice Rerum ac Verborum Universali absolutissimo.

HIS PRÆFIXA EST

— AUCTORIS VITA.

FRANCOFURTI AD MOENOM.
 Impensis JOANNIS BAPTISTÆ SCHONWETTERI,
 Typis MATTHÆI KEMPFERI.

ANNO M DC LXV.

11.068.

Franciscus Baconus Baro de Verulam.
 Vice-Comes S^{us} Albani, Summ^{us} Angliæ Cancellarius.
 mortuus 9 Aprilis, Anno Dni. 1626.
 Annoq. Aetat 66.

FRANCISCI BACONI

Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S. Albani,
 Summi Angliæ Cancellarii,

OPERA OMNIA,

Quæ extant:

PHILOSOPHICA, MORALIA,
 POLITICA, HISTORICA

Tractatus nempe de Dignitate & Augmentis Scientiarum.
 Novum Organum Scientiarum, cum Parasceve ad Historiam Naturalem & Experimentalem.
 Historia Ventorum.
 Historia Viæ & Mortis.
 Scripta de Naturali & Universalis Philosophia.
 Sylva Sylvarum, sive Historia Naturalis.
 Nova Atlantis.

Historia Regni Henrici 8^{ti}. Regis Angliæ: Opus verè Politicum.
 Sermones fideles, sive Interiora Rerum.
 Tractatus de Sapientia Veterum.
 Dialogus de Bello Sacro.
 Opus Illustre in felicem memoriam Elisabethæ Reginae.
 Imago Civilis Iulij Caesaris.
 Imago Civilis Augusti Caesaris.

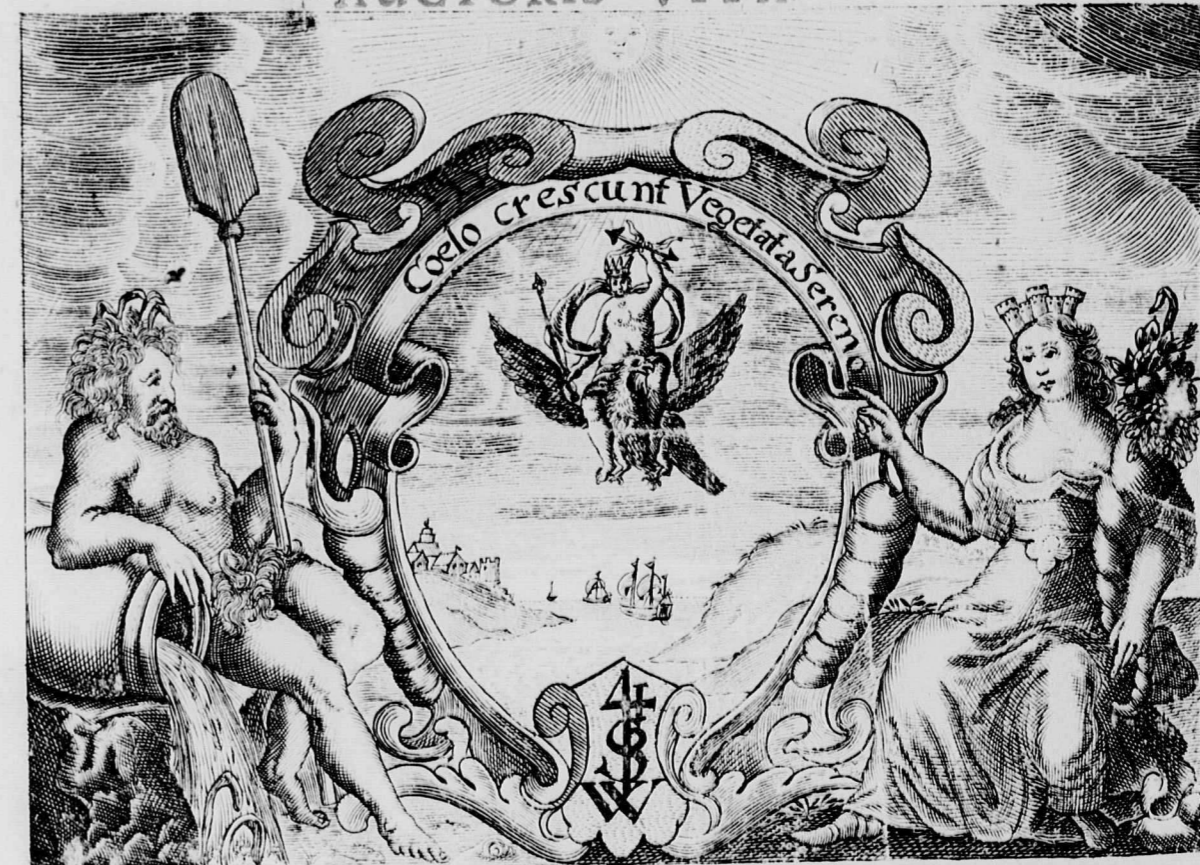
IN QUIBUS COMPLURES ALII TRACTATUS, QUOS BREVITATIS CAUSA prætermittere visum est, comprehensi sunt.
 HACTENUS NUNQUAM CONJUNCTIM EDITA,

Jam vero

SUMMO STUDIO COLLECTA, UNO VOLUMINE COMPREHENSA,
 & ab innumeris Mendis repurgata:
 Cum Indice Rerum ac Verborum Universalis absolutissimo.

HIS PRÆFIXA EST

— AUCTORIS VITA.

FRANCOFURTI AD MOENUM.
 Impensis JOANNIS BAPTISTÆ SCHONWETTERI,
 Typis MATTHÆI KEMPFERI.

ANNO M DC LXV.

FRANCISCI
BACONI
Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S. Albani,
Summi Angliæ Cancellarii,
OPERA OMNIA,

Quæ extant:

PHILOSOPHICA, MORALIA,
POLITICA, HISTORICA.

Tractatus nempe de Dignitate & Augmentis Scientiarum.
Novum Organum Scientiarum, cum Parasceve ad Historiam Naturalem & Experimentalem.
Historia Ventorum.
Historia Vitæ & Mortis.
Scripta de Naturali & Universali Philosophia.
Sylva Sylvarum, sive Historia Naturalis.
Nova Atlantis.

Historia Regni Henrici VII. Regis Angliæ. Opus verè Politicum.
Sermones fideles, sive Interiora Regum.
Tractatus de Sapientia Veterum.
Dialogus de Bello Sacro.
Opus Illustre in felicem memoriam Elisabethæ Reginae.
Imago Civitatis Iulij Casaris.
Imago Civitatis Augusti Casaris.

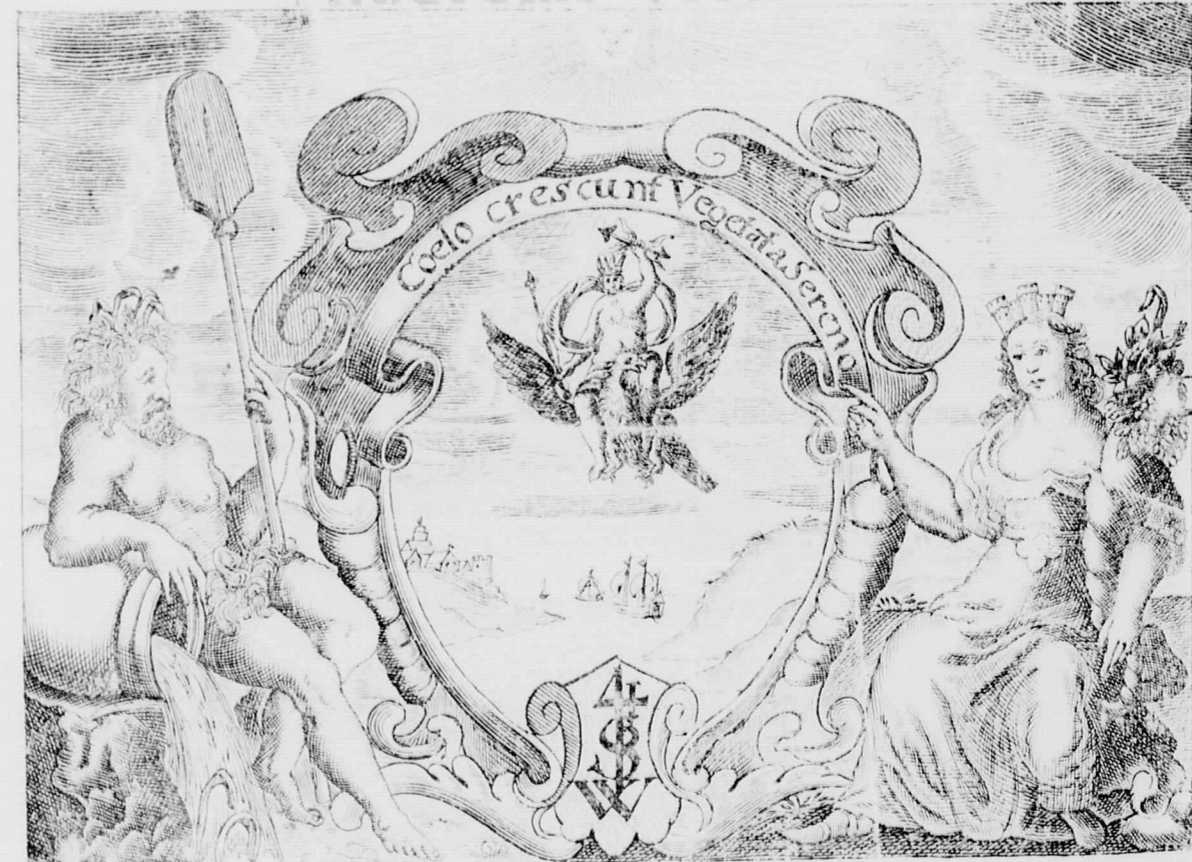
IN QUIBUS COMPLURES ALII TRACTATUS, QUOS BREVITATIS CAUSA prætermittere visum est, comprehensi sunt
HACTENUS NUNQUAM CONJUNCTIM EDITA,

Jam vero

SUMMO STUDIO COLLECTA, UNO VOLUMINE COMPREHENSA,
& ab innumeris Mendis repurgata:
Cum Indice Rerum ac Verborum Universalissimo.

HIS PRÆFIXA EST

AUCTORIS VITA.

FRANCOFURTI AD MOENIA
Impensis JOANNIS BAPTISTÆ SCHONWETTERI,
Typis MATTHÆI KEMPFERI.

ANNO M DC LXV.

ARISTOTELIS

OPERA OMNIA, GRÆCE ET LATINE.

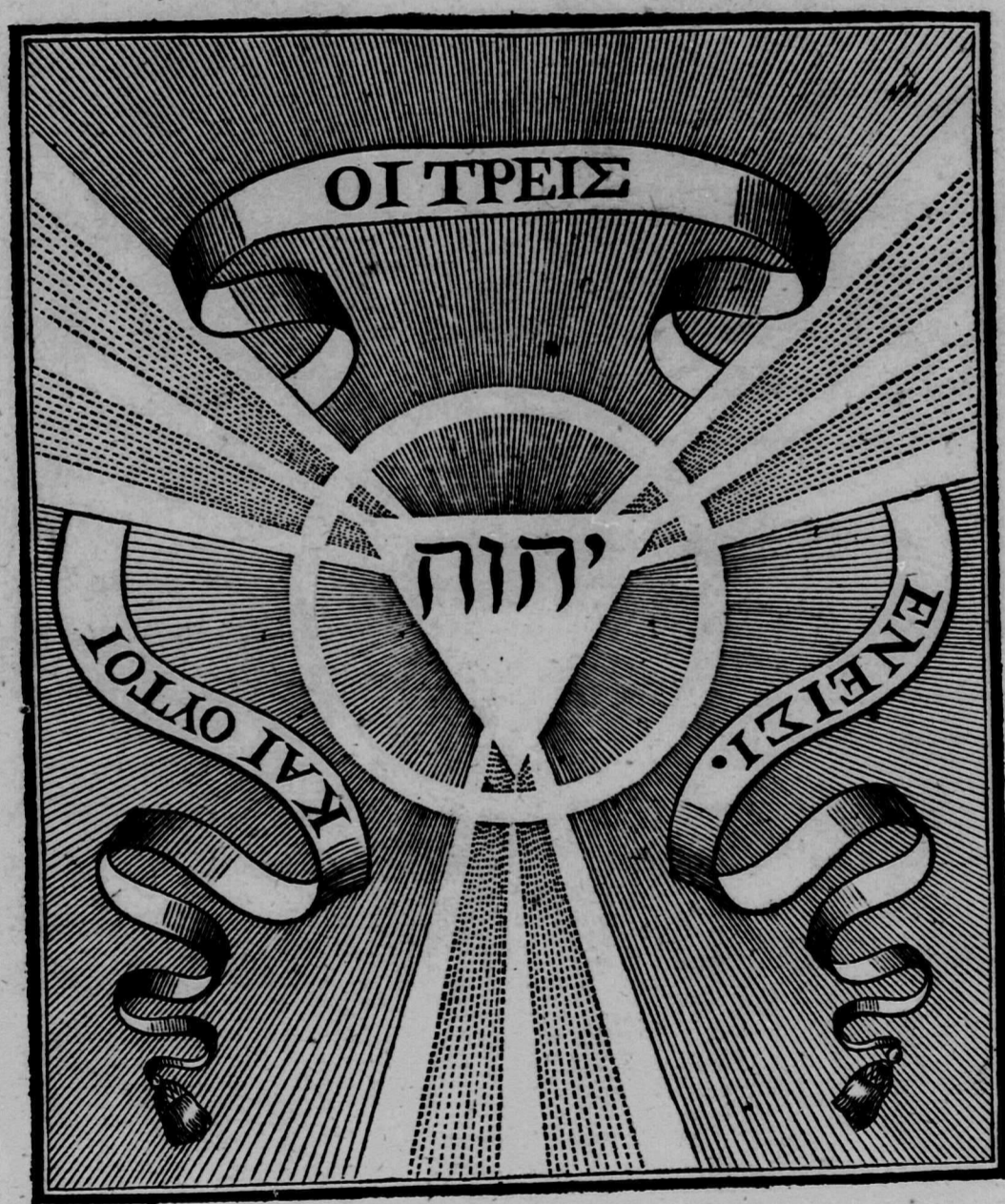
DOCTISSIMORVM VIRORVM INTERPRETATIONE
& notis emendatissima, & nunc tandem in quatuor Tomos distributa.

GVILLELMVS DV-VALLIVS REGIS CHRISTIANISSIMI CONSILIARIVS
& Medicus tertio recognouit, Synopsin analyticam adiecit, nouis disquisitionibus,
notis, & Appendicibus illustrauit.

CVM TRIBVS INDICIBVS.

Quæ huic Editioni accesserunt pagina proxima indicabit.

TOMVS SECVNDVS.

PARISIIS,

Apud { IOANNEM BILLAINE.
SIMEONEM PIGET. } Viâ Iacobeâ.
FREDERIC. LEONARD. }

M. DC. LIIII,

CVM PRIVILEGIO REGIS.

ARISTOTELIS

OPERA OMNIA, GRÆCE ET LATINE.

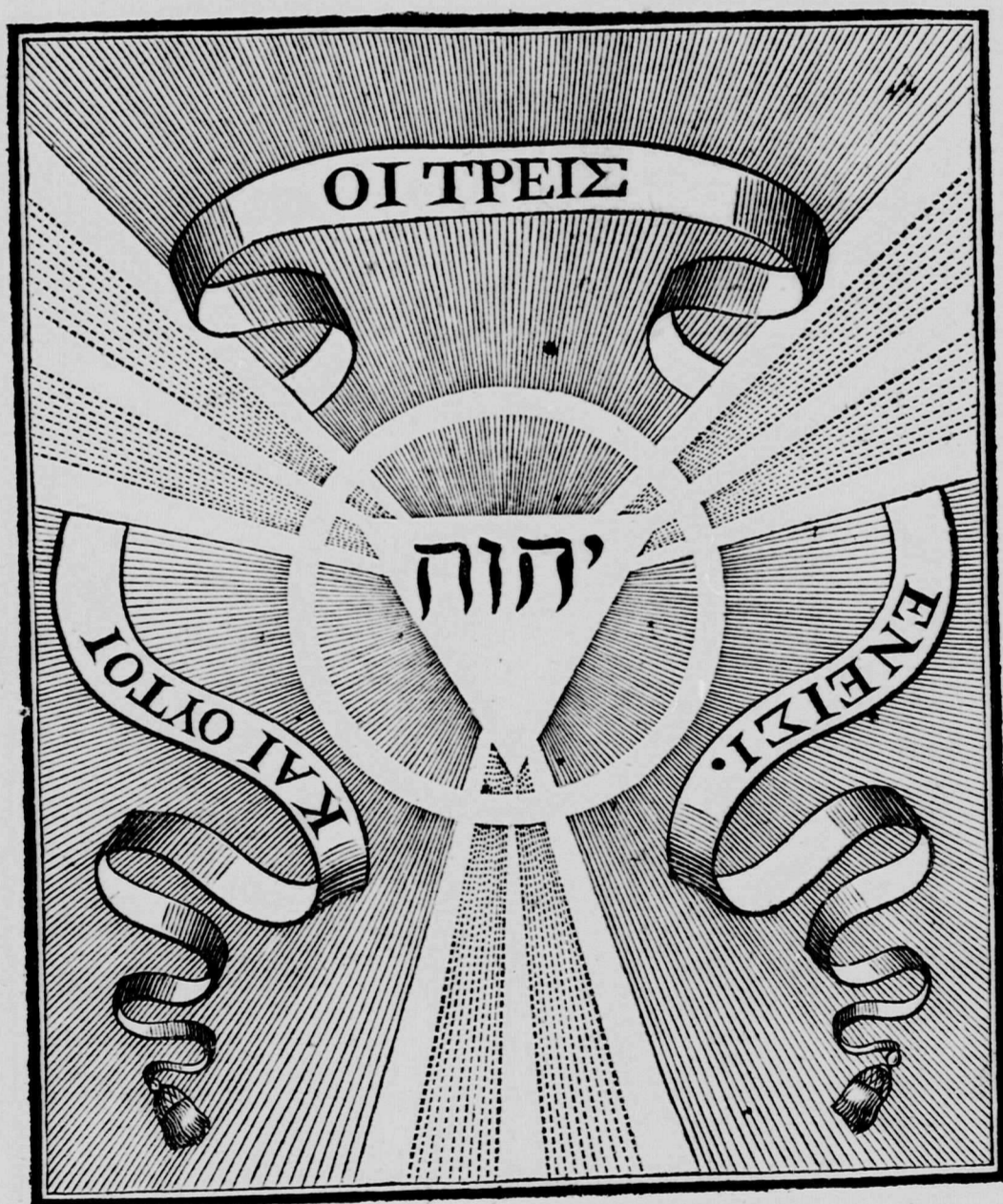
DOCTISSIMORVM VIRORVM INTERPRETATIONE
& notis emendatissima, & nunc tandem in quatuor Tomos distributa.

GVILLELMVS DV-VALLIVS REGIS CHRISTIANISSIMI CONSILIARIVS
& Medicus tertio recognouit, Synopsis analyticam adiecit, nouis disquisitionibus,
notis, & Appendicibus illustrauit.

CVM TRIBVS INDICIBVS.

Quæ huic Editioni accesserunt pagina proxima indicabit.

TOMVS SECVNDVS.

PARISIIS,

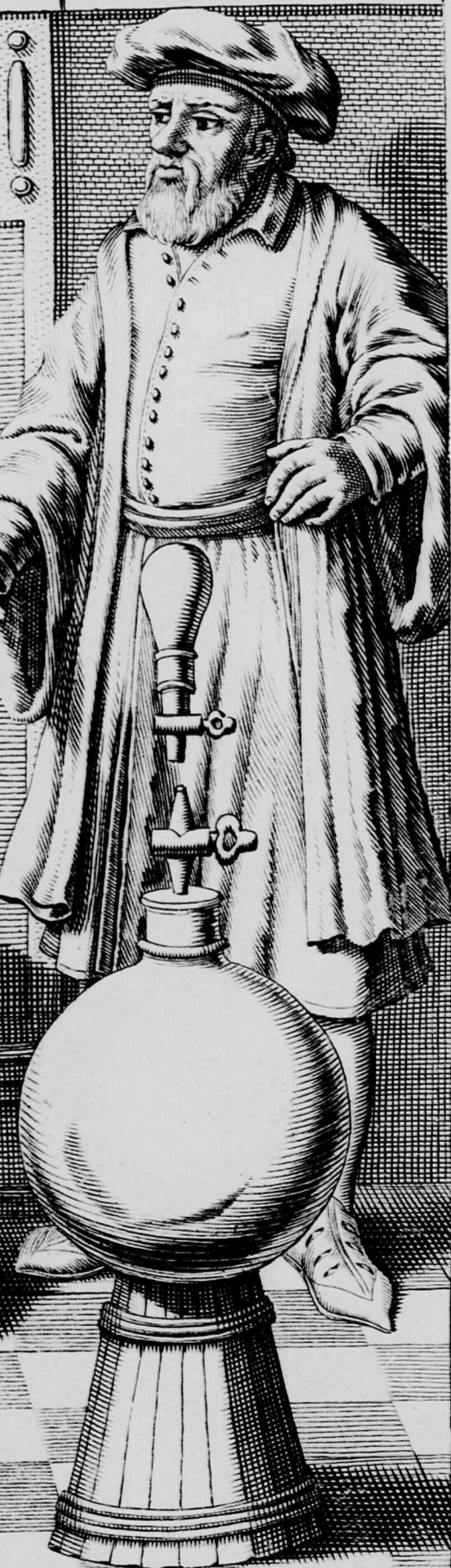
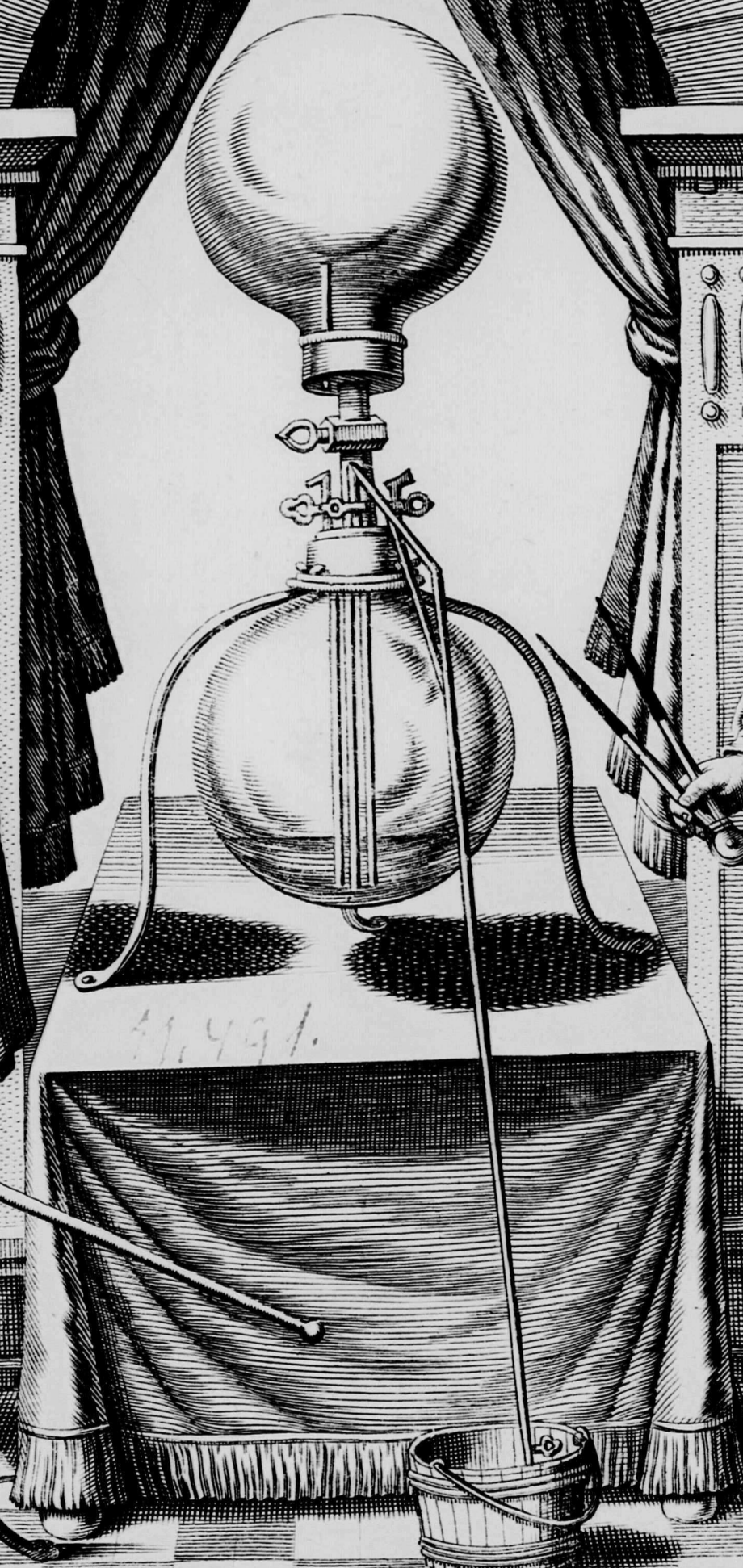
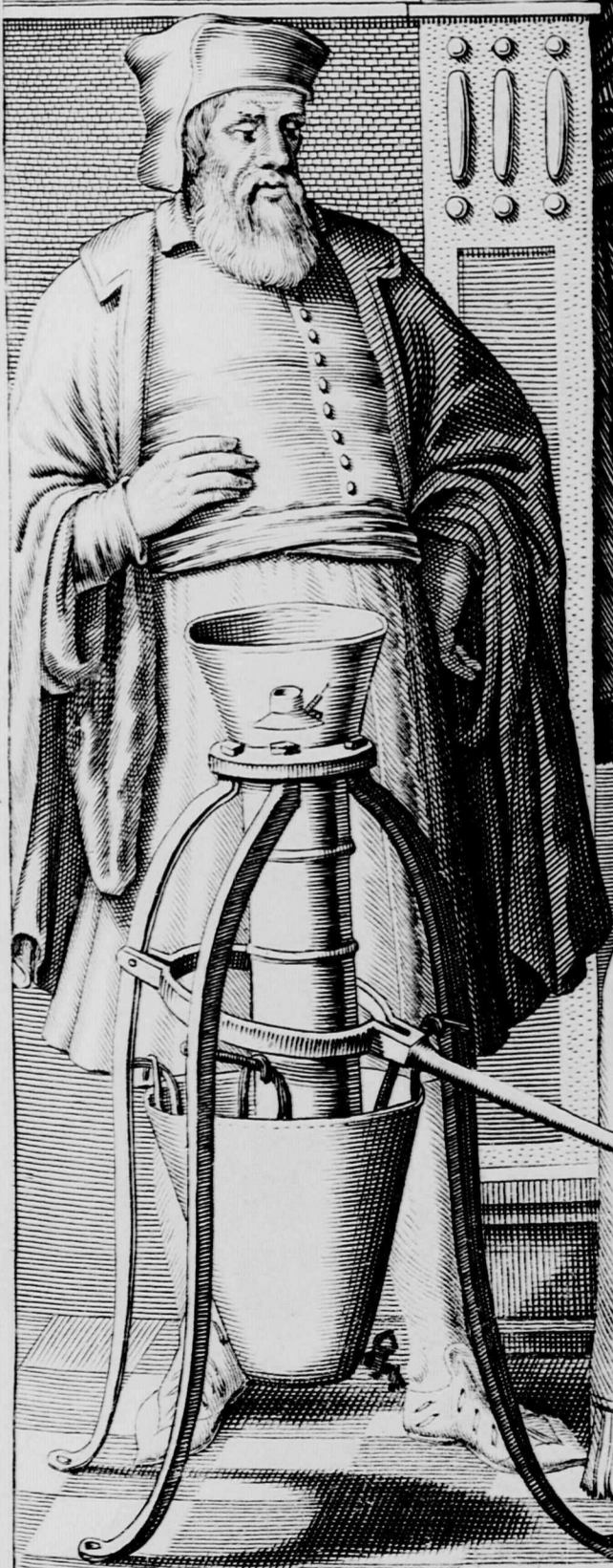
Apud { IOANNEM BILLAINE.
SIMEONEM PIGET. . . } Viâ Iacobeâ.
FREDERIC. LEONARD. }

M. DC. LIIII.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

Ottonis de Guericke
EXPERIMENTA
Nova (ut vocantur) Magdeburgica
De
VACUO SPATIO.

Amstelodami,
Apud Joannem Ganssonium à Waesberge, 1672.

GEORGII AGRICOLAE
KEMPNICENSIS MEDICI AC
PHILOSOPHI CLARISS.

DE RE METALLICA
LIBRI XII.

QUIBUS OFFICIA, INSTRUMENTA,
MACHINÆ, AC OMNIA DENIQUE AD METAL-
LICAM SPECTANTIA, NON MODO LUCULENTISSIME
describuntur; sed & per effigies, suis locis insertas, adjunctis Latinis,
Germanicisque appellationibus, ita ob oculos ponuntur, ut
clarius tradi non possint.

*Quibus accesserunt hac ultimâ editione, Tractatus ejusdem argu-
menti, ab eodem conscripti, sequentes.*

De Animantibus Subterra-
neis. Lib. I.

De Ortu & Causis Subterra-
neorum. Lib. V.

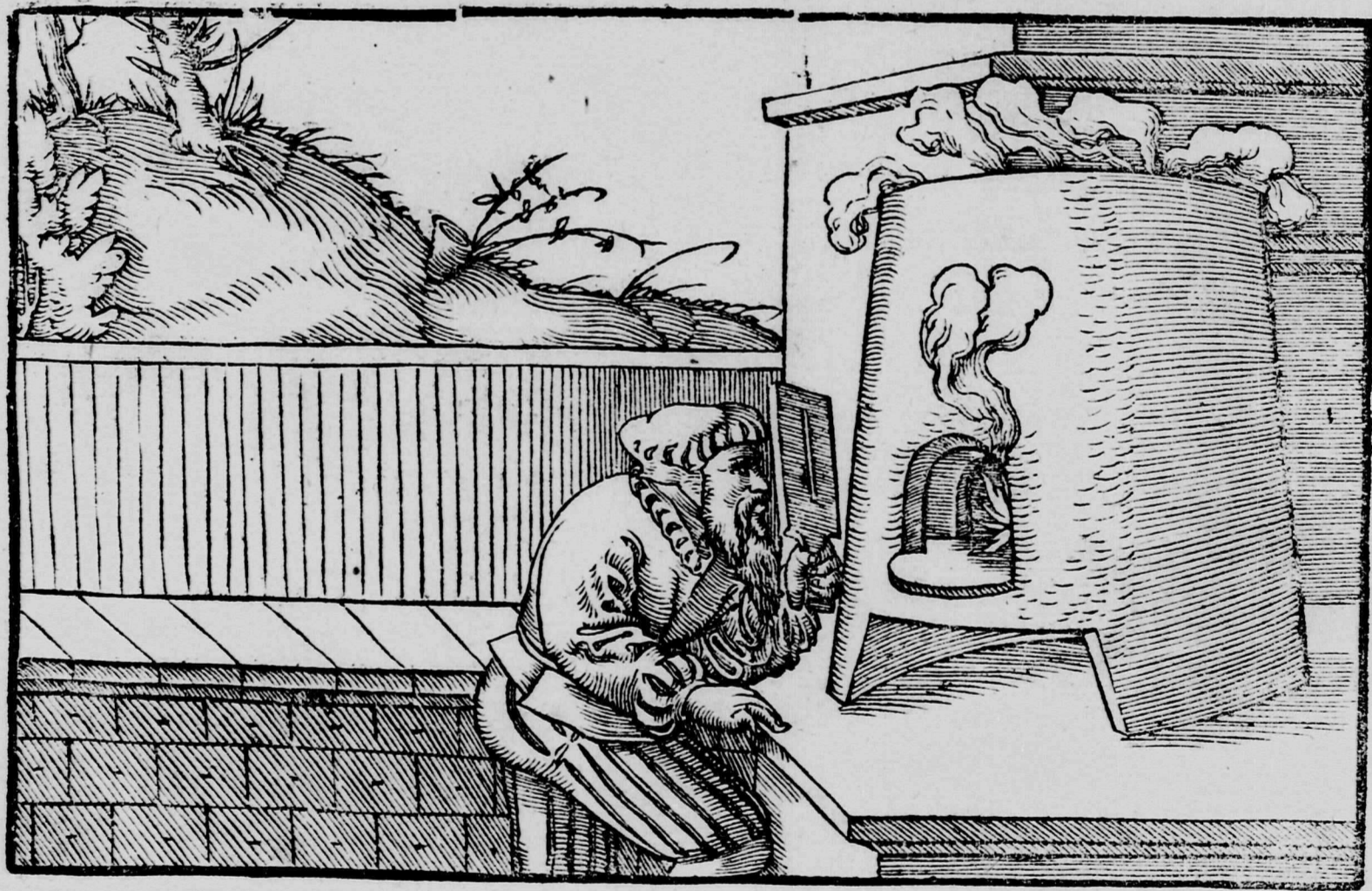
De Natura eorum quæ efflu-
unt ex Terra. Lib. IV.

De Natura Fossilium. Lib. X.

De Veteribus & Novis Me-
tallis. Lib. II.

Bermannus sive de Re Metal-
lica, Dialogus. Lib. I.

*Cum Indicibus diversis, quicquid in Opere tracta-
tum est, pulchrè demonstrantibus.*

BASILEÆ,

Sumptibus & Typis EMANUELIS KÖNIG. *J.*

ANNO M. DC. LVII.

H. 10

GEORGII AGRICOLAE
KEMPNICENSIS MEDICI AC
PHILOSOPHI CLARISS.

DE RE METALLICA
LIBRI XII.

QUIBUS OFFICIA, INSTRUMENTA,
MACHINÆ, AC OMNIA DENIQUE AD METAL-
LICAM SPECTANTIA, NON MODO LUCULENTISSIME
describuntur; sed & per effigies, suis locis insertas, adjunctis Latinis,
Germanicisque appellationibus, ita ob oculos ponuntur, ut
clarius tradi non possint.

*Quibus accesserunt hac ultimâ editione, Tractatus ejusdem argu-
menti, ab eodem conscripti, sequentes.*

De Animantibus Subterra-
neis. Lib. I.

De Ortu & Causis Subterra-
neorum. Lib. V.

De Natura eorum quæ efflu-
unt ex Terra. Lib. IV.

De Natura Fossilium. Lib. X.

De Veteribus & Novis Me-
tallis. Lib. II.

Bermannus sive de Re Metal-
lica, Dialogus. Lib. I.

*Cum Indicibus diversis, quicquid in Opere tracta-
tum est, pulchrè demonstrantibus.*

BASILEÆ,

Sumptibus & Typis EMANUELIS KÖNIG. J.

ANNO M. DC. LVII.

10

GEORGII AGRICOLAE
KEMPNICENSIS MEDICI AC
PHILOSOPHI CLARISS.

DE RE METALLICA
LIBRI XII.

QUIBUS OFFICIA, INSTRUMENTA,
MACHINÆ, AC OMNIA DENIQUE AD METAL-
LICAM SPECTANTIA, NON MODO LUCULENTISSIME
describuntur; sed & per effigies, suis locis insertas, adjunctis Latinis,
Germanicisque appellationibus, ita ob oculos ponuntur, ut
clarius tradi non possint.

*Quibus accesserunt hac ultimâ editione, Tractatus ejusdem argu-
menti, ab eodem conscripti, sequentes.*

De Animantibus Subterra-
neis. Lib. I.

De Ortu & Causis Subterra-
neorum. Lib. V.

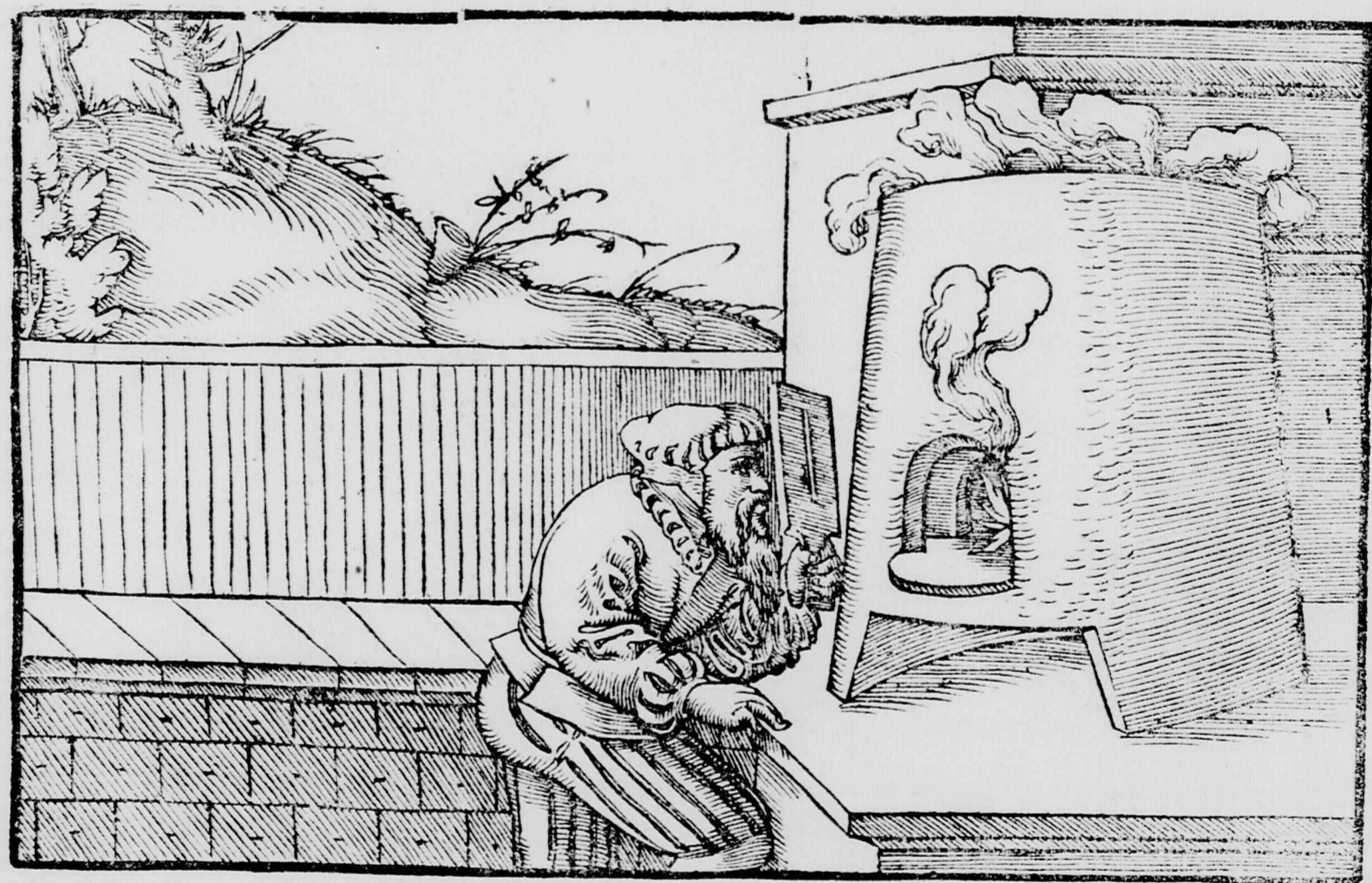
De Natura eorum quæ efflu-
unt ex Terra. Lib. IV.

De Natura Fossilium. Lib. X.

De Veteribus & Novis Me-
tallis. Lib. II.

Bermannus sive de Re Metal-
lica, Dialogus. Lib. I.

*Cum Indicibus diversis, quicquid in Opere tracta-
tum est, pulchrè demonstrantibus.*

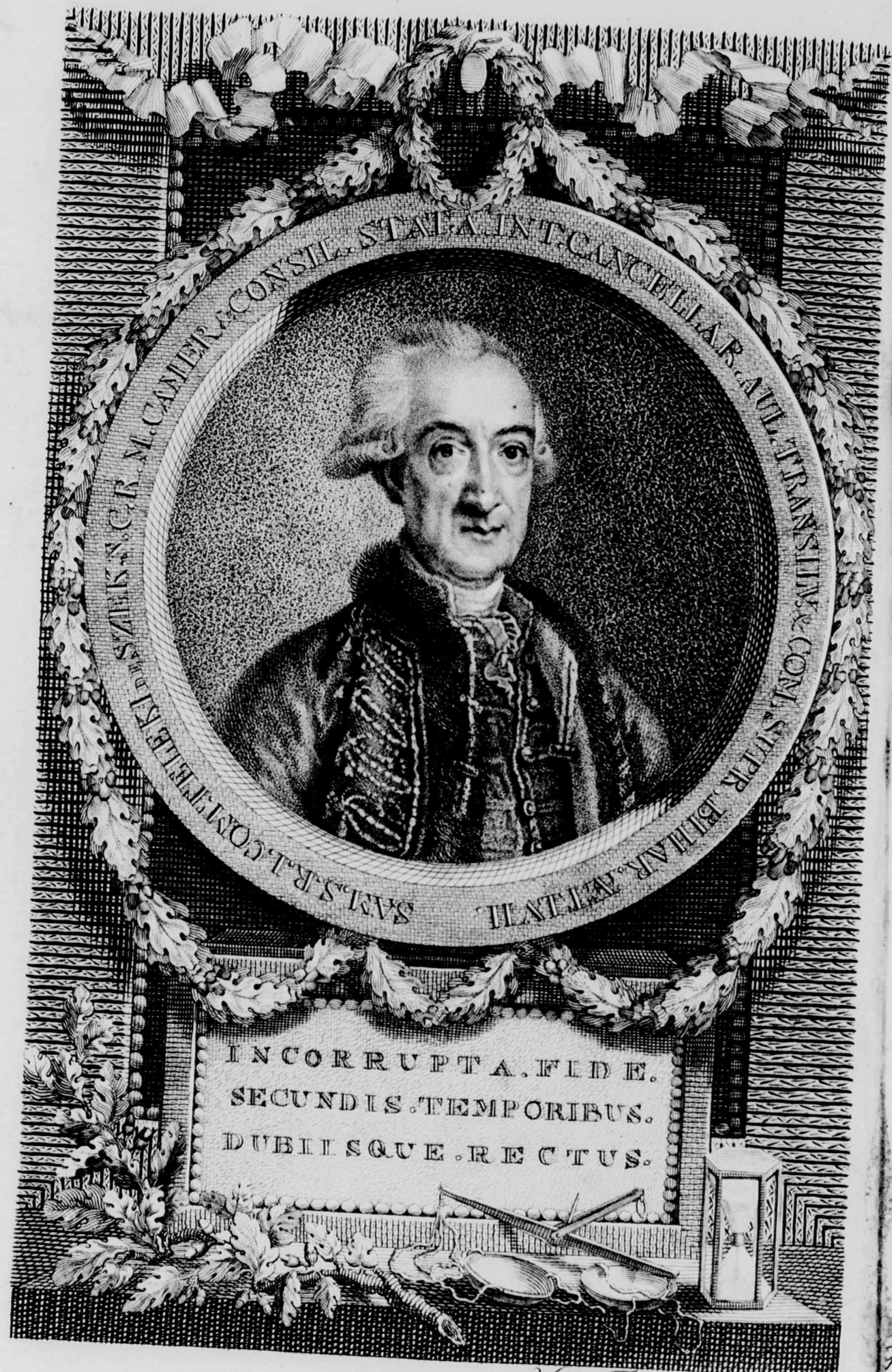
BASILEÆ,

Sumptibus & Typis EMANUELIS KÖNIG.

ANNO M. DC. LVII.

HE 10
1:

Sam. F. Zeller Hungaricus sc. 1796.

BIBLIOTHECAE
SAMUELIS SRI. Com. TELEKI
de Szék.
Pars Prima.

Auctores Classicos Graecos et Latinos
ex optimis editionibus ordine chronologico
dispositos eorumque Opera et Fragmenta
coniunctim edita;

Patres denique et Scriptores Ecclesiasticos
Veteres complexa.

*Cum brevi vitarum descriptione, et notatione
temporis, quo quisque circiter vixerit,
aciectis passim Eruditorum iudiciis.*

554
1-3.

S. Falka del. sculp. et sc.

M. VIENNAE. J.
Excud. V. S. Markid. Pulio.

Typis per SAM. FALKA Bichsalvensem Transilvanum. sculptis.
in Typographico Baumeister:

MDCXCVI.

H. Holbein pinxit.

*Ingens ingentem quem personat orbis ERASMVV,
Hæc tibi dimidium picta tabella refert
At cur non totum mirari desine; Lector,
Integra nam totum terra nec ipsa capit.*

Theodorus Boza.

V I T A DES. ERASMI ROT.

DESIDERIVS ERASMVVS,
à patria Roterodamus cognomento
dictus, natus est ad V. Cal. Novembr.
anno, ut quidem volunt, cId CCCC
LXVI. [de hoc enim inter Scriptores
non convenit, cum de die constet] sub initium imperii
Friderici III. August. Roterodami in Hollandia, ubi
etiamnum monstratur exigua domus, non procul à
cœmiterio, tantorum natalium gloriam hac inscrip-
tione præ se ferens,

Hæc est parva domus, magnus quâ natus ERASMVVS.
Item:

Fatalis series nobis invidit ERASMVVM,

At DESIDERIVM tollere non potuit.

Puer vocatus est Gerardus Gerardi, à patre scilicet,
more Belgis, Anglis, Danis, aliisque ad septentrionem
populis inter plebeios maximè usitato, & à priscis
Græcis, Romanis, Hebraisque petito. Inde postquam in
græcis latinisque litteris fuisset aliquantum versatus,
nomen hoc germanicum in cognatas eruditiorum

segnitiem, quorum cum omnes me studiosè colant, meamque libenter sentiant beneficentiam, nemo tamen tot jam sæculis extitit, qui grata oratione STULTITIÆ laudes celebrarit, cum non defuerint, qui Busirides, * Phalarides, febres quartanas, muscas, calvitia, atque id genus peccata, accuratis magnaque & olei & somni jaçturâ elucubratis laudibus vexerint. A me extemporariam quidem illam & illaboratam, sed tanto veriore audietis orationem. Id quod nolim existimetis ad ingenii ostentationem esse confictum, quemadmodum vulgus Oratorum facit. Nam ii, sicuti nostis, cum orationem totis triginta annis elaboratam, nonnunquam & alienam proferunt, tamen triduo sibi quasi per lusum scriptam, aut etiam dictatam esse dejerant. Mihi porrò semper gratissimum fuit * οὔτι ἀν ἐπι γλώττιαν ἔλθοι dicere. At ne quis jam à nobis expectet ut juxta vulgarium istorum Rhetorum consuetudinem, me ipsam finitione explicem * porrò ut dividam, multo minus. Nam utrumque ominis est inauspicati, vel sine circumscribere eam cujus numen tam latè pateat, vel secare, in cujus cultum omne rerum genus ita consentiat. Tamen si quorsum tandem attinet mei velut umbram atque imaginem finitione

Phalarides. Phalaridis Apologiam scripsit Lucianus. De cæteris iam dictum est.

Olei & somni jaçturâ. Quia vigiliant ad lucernam.

Οὔτι ἀν ἐπι γλώττιαν ἔλθοι. Id

est: *Quicquid in linguam venerit.* Proverbum est, sumptum ex Æchyle trag. poeta, citante Plat.

Porrò ut dividam. Alludit ad dialecticos, quibus mos est primum definire, quod aggrediuntur.

repræsentare, cum ipsam me coram præsentibus præsentem oculis intueamini? Sum etenim uti videtis, vera illa * largitrix ἐάων, quam Latini STULTITIAM, Græci ΜΟΡΙΑΝ appellant. Quanquam quid vel hoc opus erat dicere, quasi non ipso ex vultu * frontèque, quod ajunt, satis quæ sim præ me feram, aut quasi si quis me Minervam, aut Sophiam esse contendat, non statim solo possit obtutu coargui, etiam si nulla accedat oratio, * minimè mendax animi speculum. Nullus apud me fucus locus, nec aliud fronte simulo, aliud in pectore premo. Sumque mei undiq; simillima,

Largitrix ἐάων. Id est: *Bonorum.* Alludit huc quod Homerus subinde vocat Deos δωτήρας ἐάων, id est: *largitores bonorum.*

Frontèque, quod ajunt. Relucet

enim in vultu quoque stulticia aut sapientia hominis.

Minimè mendax. Ex sermone enim potissimum colligitur animus hominis.

Sertorii potuit quantum * Laconis illius de
duobus canibus * deque vellendis equinae

Laconis dictum. Lycurgi videlicet Lacedaemoniorum legislatoris, qui ut Plutarchus scribit in libello de puerorum educatione, duos catulos, iisdem editos parentibus, sic educavit, ut alterum ignavum voracemque, alterum verò generosum venatorem redderet. Deinde Lacedaemoniis in concione congregatis, Magnum momentum ad virtutem, ô Lacedaemonii, inquit, sunt mores, doctrina, & educationes. Atque ego haec vobis manifesta faciam. Quo dicto, ponens in medium λαπίδα, id est, ollam ac leporem, è regione catulorum, ipsos catulos dimisit. Ibi verò generosus ille in leporem impetum fecit, alter verò ad ollam se recepit. Lacedaemoniis autem nondum conjicientibus quid haec sibi vellent, Lycurgus, inquit, Catuli isti iisdem parentibus prognati sunt, ceterum diverfam naçti educationem, alter venator strenuus, alter ignavus & gulosus evasit.

De vellendis pilis. Cum Serto-

rius, ut Plutarchus in ejus vita scribit, adversus Pompejum bellum gereret, multitudòque Barbarorum, Ducis imperio minus pareret, hoc commento usus est. Ad vocatâ totius exercitus concione, duos equos adduci iussit, alterum macie sensioque confectum, alterum robustum, caudamque habentem nigram. Macilentò autem admovit virum robustum, forti vero homunculum imbecillum. Dato autem signo vir ille magnus, ut illi præceptum erat, caudam gracilis equi ambabus manibus prehensens, evellere setas omnes uno impetu annexus est. Parvus contra homunculo robusti equi caudam paulatim vellebat. Tandem verò ubi ille frustra conatus, sibi molestus esset, aliisque risum moveret, hic contra minimo labore setas statim evelleret. Ibi Sertorius assurgens: videtis commilitones, inquit, ingenium plus posse quàm vires. Multa enim qua unico impetu superari non possunt, paulatim superantur.

caudæ

caudæ pilis ridendum commentum? Ut ne quid dicam de * Minoë, deque * Numa, quorum uterque fabulosis inventis stultam multitudinem rexit. Hujusmodi nugis commovetur ingens ac

Minoë. Minoë Cretensium Rex, finxit se nono quoque anno in consilium Jovis patris admitti, atque inde leges acceptas ad populum ferre, quò major esset legibus autoritas. Unde Homerus, *Odyssæa. τ. Μίνως Εὐνείων βασιλὸς διὸς μεγάλης ἰσχυρός.* Id est: Minoë nono quoque anno cum Jove familiarem habuit confabulationem. Unde Hesiodus dixit eum Jovis sceptrum, quam Plato in Minoë doctrinam interpretatur habere. *Ζῆλος ἔχων σκήπτρον τῷ καὶ πόλεων βασιλεύς.* id est, Sceptra Jovis retinens, qui Cretam rexerat urbes.

Numa item. Cum sub Numa

Pompilio, secundo Romanorum Rege, Romani cum omnibus finitimis pacem haberent, veritus Numa, ne luxuriarent otio animi, quos metus hostium disciplinaeque militaris continuerat, omniam primum, rem ad multitudinem imperitam, & illis seculis iudem, efficacissimam, Deorum metum injiciendum ratus est, qui cum descendere ad animos sine aliquo commento miraculi non posset, finxit sibi cum Dea Egeria congressus nocturnos esse, ejusque se monitu sacrificia instituisse, legesque ferre. Hæc ferme Livius.

D

Sertorii potuit quantum * Laconis illius de
duobus canibus * deque vellendis equinae

Lacōnia dictum. Lycurgi videlicet Lacedaemoniorum legislatoris, qui ut Plutarchus scribit in libello de puerorum educatione, duos catulos, iisdem editos parentibus, sic educavit, ut alterum ignavum voracemque, alterum verò generosum venatorem redderet. Deinde Lacedaemoniis in concione congregatis, Magnam momentum ad virtutem, ô Lacedaemonii, inquit, sunt mores, doctrina, & educationes. Atque ego hac vobis manifesta faciam. Quo dicto, ponens in medium λοπίδα, id est, ollam ac leporem, è regione catulorum, ipsos catulos dimisit. Ibi verò generosus ille in leporem impetum fecit, alter verò ad ollam se recepit. Lacedaemoniis autem nondum conjicientibus quid hæc sibi vellent, Lycurgus, inquit, Catuli isti iisdem parentibus prognati sunt, ceterum diversam nacti educationem, alter venator strenuus, alter ignavus & gulosus evasit.

De vellendis pilis. Cùm Serto-

rius, ut Plutarchus in ejus vita scribit, adversus Pompejum bellum gereret, multitudòque Barbarorum, Ducis imperio minus pareret, hoc commento usus est. Aāvocatâ totius exercitus concione, duos equos adduci jussit, alterum macie senioque confectum, alterum robustum, caudamque habentem nigram. Macilento autem admovit virum robustum, forti vero homunculum imbecillum. Dato autem signo vir ille magnus, ut illi præceptum erat, caudam gracilis equi ambabus manibus prehensens, evellere setas omnes uno impetu annexus est. Parvus contra homuncio robusti equi caudam paulatim vellebat. Tandem verò ubi ille frustra conatus, sibi molestus esset, aliusque risum moveret, hic contra minimo labore setas statim evelleret. Ibi Sertorius assurgens: videtis commilitones, inquit, ingenium plus posse quàm vires. Multa enim qua unico impetu superari non possunt, paulatim superantur.

caudæ

caudæ pilis ridendum commentum? Ut ne quid dicam de * Minoë, deque * Numa, quorum uterque fabulosis inventis stultam multitudinem rexit. Hujusmodi nugis commovetur ingens ac

Minoë, Minoë Cretensium Rex, finxit se nono quoque anno in consilium Jovis patris admitti, atque inde leges acceptas ad populum ferre, quò major esset legibus autoritas. Unde Homerus, *Odyssea. τ. Μίνως Εὐνείωσ βασιλεύς διὸς μεγάλης ὀβελίας.* Id est: Minoë nono quoque anno cum Jove familiarem habuit confabulationem. Unde Hesiodus dixit eum Jovis sceptrum, quam Plato in Minoë doctrinam interpretatur habere. Ζηνὸς ἔχων σκῆπτρον τῶ καὶ πόλεων βασιλεύς, id est, Sceptra Jovis retinens, qui Cretam rexerat urbes.

Numa item. Cùm sub Numa

Pompilio, secundo Romanorum Rege, Romani cum omnibus finitimis pacem haberent, veritus Numa, ne luxuriarent otio animi, quos metus hostium disciplinaeque militaris continuerat, omniam primum, rem ad multitudinem imperitam, & illis seculis rudem, efficacissimam, Deorum veterum injiciendum ratus est, qui cùm descendere ad animos sine aliquo commento miraculi non posset, finxit sibi cum Dea Egeria congressus nocturnos esse, ejusque se monitu sacrificia instituisse, legesque ferre. Hæc ferme Livius.

D

236 ΜΟΡΙΑΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ
 Quare * valet, plaudite, vivite, bibite, MORIAE
 celeberrimi * mystæ. Τέλ. ©.

Valete, Plaudite. His verbis uteba-
 tur recitator fabulæ, discessurus è
 proscenio. De suo addidit, *vivite,*

bibite. Et vivere propriè est ge-
 nialiter vivere.

Mystæ. Sunt qui Dei cujuspiam
 sacris sunt initiati.

COMMENTARII LISTRIANI

F I N I S.

* 237. *

ERASMVS ROTER.
 MARTINO DORPIO,
 THEOLOGO EXIMIO,

S. P.

NON fuit reddita nobis epistola tua ;
 sed tamen exemplar, haud scio quo modo
 exceptum, amicus quidam exhibuit
 Antverpiæ. Deploras MORIAM parùm
 feliciter editam, studium in restituendo

Hieronymo nostrum magnopere comprobas : ab editione
Novi Testamenti deterres. Quibus litteris tuis, mi Dorpi,
 tantum abest ut quicquam fuerim offensus, ut posthac
 mihi cœperis esse multò charior, cum semper fueris
 charissimus : adeo sincerè consulis, mones amicè,
 objurgas amanter. Habet nimirum hoc christiana
 charitas, ut etiam cum sævit maximè, tamen genuinæ
 suæ dulcedinis gustum obtineat. Multæ mihi quotidie
 redduntur ab eruditis viris litteræ, quæ me decus
 Germaniæ, quæ Solem, quæ Lunam faciunt, &
 splendidissimis titulis onerant veriùs quàm ornant.
 Harum, emoriar, si ulla unquam me perinde delectavit,
 ut illa Dorpii mei jurgatrix epistola. Verè dictum est
 à Paulo, *charitatem non peccare* : sive quid adulatur,
 studet prodesse, sive stomachatur, non aliud agit. Atque
 utinam liceret per otium ad tuas litteras rescribere,
 quo tanto amico satisfaciam. Vehementer enim cupio,
 quicquid ago, te approbante fieri, cujus ingenio pænè

236 ΜΟΡΙΑΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ
 Quare * valet, plaudite, vivite, bibite, MORIAE
 celeberrimi * mystæ. Τέλ. ©.

Valete, Plaudite. His verbis utebatur recitator fabulæ, discessurus è proscenio. De suo addidit, *vivite,*

bibite. Et vivere propriè est genialiter vivere.

Mystæ. Sunt qui Dei cujuspiam sacris sunt initiati.

COMMENTARII LISTRIANI

FINIS.

* 237. *

ERASMVS ROTER.
 MARTINO DORPIO,
 THEOLOGO EXIMIO,
 S. P.

NON fuit reddita nobis epistola tua; sed tamen exemplar, haud scio quo modo exceptum, amicus quidam exhibuit Antverpiæ. Deploras MORIAM parùm feliciter editam, studium in restituendo

Hieronymo nostrum magnopere comprobas: ab editione Novi Testamenti deterres. Quibus litteris tuis, mi Dorpi, tantum abest ut quicquam fuerim offensus, ut posthac mihi cœperis esse multò charior, cum semper fueris charissimus: adeo sincerè consulis, mones amicè, objurgas amanter. Habet nimirum hoc christiana charitas, ut etiam cum sævit maximè, tamen genuinæ suæ dulcedinis gustum obtineat. Multæ mihi quotidie redduntur ab eruditis viris litteræ, quæ me decus Germaniæ, quæ Solem, quæ Lunam faciunt, & splendidissimis titulis onerant veriùs quàm ornant. Harum, emoriar, si ulla unquam me perinde delectavit, ut illa Dorpii mei jurgatrix epistola. Verè dictum est à Paulo, *charitatem non peccare*: sive quid adulatur, studet prodesse, sive stomachatur, non aliud agit. Atque utinam liceret per otium ad tuas litteras rescribere, quo tanto amico satisfaciam. Vehementer enim cupio, quicquid ago, te approbante fieri, cujus ingenio pænè

2.

CANDIDE,

OU

L'OPTIMISME,

TRADUIT DE L'ALLEMAND

PAR

MR. DE VOLT * * *

A LONDRES,

MDCCLIX.

Nous commen-
tée par la
de la Morale.
meilleurs Livres
matière, dans

I.

Gentium, 8.

col. Sorbon.
icis, criticis,
fol. 734. gr.

lis Principia
petuo, 4. 4.
corrigée, sub

x sep.
Christi Tro-

scetica, 12.

4. 7 . gr.

tionés, Dis-
vol. Genev.

cclesiast. ad
er.

3603. MAGYAR 2574
LOGICATSKA

mellyet Káze
a' kitsindedek számára irt

APATZAI JANOS,

egy a' tudomány dolgában meg
kivántatot TANATS-tsal
egyetemben.

~~Sum...~~

Swex Libris Stephani Karolyi
FEJERVÁRAT,

Nyomtatta MAIOR MARTON.

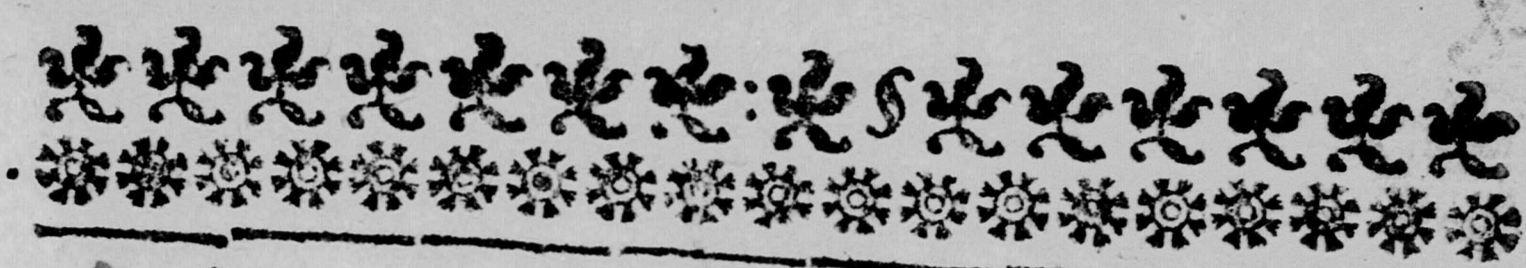
M. DC. LIV.

Anno 1683. Apr. 20. Juny

Handwritten notes in a cursive script on the left margin, including words like 'Bliss', 'Stano', 'Domine', 'Libris', 'turb'.

3603. MAGYAR 257
LOGICATSKA

mellyet Kézir.
a' kitsindedek számára irt

APATZAI JANOS,

egy a' tudomány dolgában meg
kivántatot TANATS-tsal
egyetemben.

Sum [redacted] 1783. (?) (?)

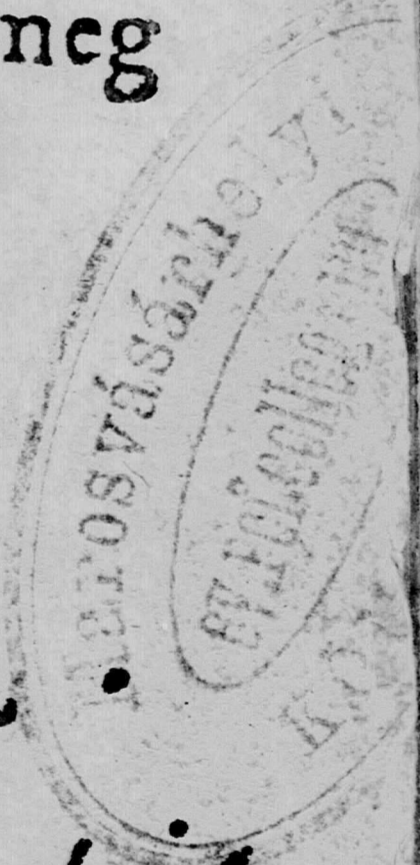

Swex Libris Stephani Karolyi
FEJERVARAT,

Nyomtatta MAIOR MARTON.

M. DC. LIV.

Anno 1683. Junij 20. Junij

MAROS MEGYEI
KÖNYVTÁR
MAROSVÁSÁRHELY
TELEKI - BOLYAI RÉSZLEG

RITKA KÖNYVEK
(kiadásra)